

7/1093

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.02.0.003/01-647

21/02/2008

Konu : 7/1093 sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi a) TBMM Başkanlığı'nın 13.12.2007 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1093-2278/5204 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 18.12.2007 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-24-19/4908 sayılı yazısı.

Ankara Milletvekili Sayın Yılmaz ATEŞ tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan 7/1093 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, BDDK'nın 07.01.2008 tarih ve BDDK.2008.01.DHD.KİK-261 sayılı yazısı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Nazım EKREN
Devlet Bakanı

ve
Başbakan Yardımcısı

EK: BDDK'nın 07.01.2008 tarih ve BDDK.2008.01.DHD.KİK-261 sayılı yazısı ve eki (4 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

S Ü R E L İ**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU**
(Kurul İşleri ve Kararlar Müdürlüğü)

Sayı : BDDK.2008.01.DHD.KİK-261
Konu : Soru önergesi

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Nazım EKREN)

İlgi:25.12.2007 tarih ve B.02.0.003/01-2005 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen Ankara Milletvekili Yılmaz ATEŞ'in Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 1093 sayılı soru önergesinde yer alan ve Kurumumuzu ilgilendiren hususlara ilişkin cevaplarımız aşağıda sunulmaktadır.

1) Türk bankacılık sektörünce kullandırılan konut ve araç kredilerinin hacmi son yıllarda belirgin bir artış göstermiştir. Faiz oranlarındaki düşüş, bekleyişlerdeki iyileşme, krizler nedeniyle ertelenmiş tüketim harcamalarının realize edilmesi, kişi başı milli gelirdeki yükselme ve bankaların fon imkânlarındaki artış bu gelişmedeki başlıca etkenleri teşkil etmiştir. Söz konusu dönemde kullandırılan kredi tutarlarına ve müşteri sayısına ilişkin yıllık bazda bilgiler ekteki tabloda ayrıntılı şekilde sunulmaktadır. Bu çerçevede; 2002 yılsonu ile 2007 yılı Ekim ayı arasındaki yaklaşık beş yıllık dönemde konut kredileri 460 milyon YTL'den 65 katlık artışla 30.503 milyon YTL'ye ulaşırken taşıt kredileri 10 katlık artışla 541 milyon YTL'den 5.939 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Müşteri sayılarının ise 2004 yılsonu ile 2007 yılı Ekim ayı arası dönemde konut kredilerinde 112.189'dan 628.320'ye, taşıt kredilerinde 460.662'den 812.359'a yükseldiği görülmektedir.

Konut ve taşıt kredilerindeki bu artış, tüketici kredilerinin toplam krediler ve toplam aktifler içerisindeki payında da yükselmeye neden olarak tüketici kredilerinin bankacılık sektörü için ağırlığının ve öneminin artmasına neden olmuştur. 2002-2007 döneminde tüketici kredilerinin toplam krediler içerisindeki payı %4,8'den %23'e yükselirken toplam aktifler içerisindeki payı %1,1'den %11'e çıkmıştır.

2) Konut ve taşıt kredilerindeki takibe dönüşüm oranlarının, 2002 yılından itibaren belirgin bir şekilde düştüğü, ancak 2005 ve 2006 yıllarından itibaren bir miktar yükseldiği görülmektedir. Konut kredilerinde 2002 yılsonunda %2,3 olan takibe dönüşüm oranı 2005 yılında %0,1'e kadar gerilemiş ancak 2006 yılında hafif bir artışla %0,2'ye ve 2007 yılı Ekim ayı itibarıyla %0,6'ya yükselmiştir. Benzer şekilde, taşıt kredilerinde 2002 yılsonunda %3,7 olan takibe dönüşüm oranı 2004 yılında %0,7'ye kadar gerilemiş, ardından girdiği artış trendi

neticesinde 2007 yılı Ekim ayı itibarıyla %3,6'ya yükselmiştir. Söz konusu oranlara esas takipteki kredi tutarları ekteki tabloda sunulmuştur. Kurumumuz verileri kapsamında takipteki kredi olarak mütalaa edilen kredilerin mutlaka icra takibine konu olmuş kredi olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamakta, dolayısıyla el konulan konut ya da araç miktarı ya da değeri hususunda herhangi bir veri bulunmamaktadır.

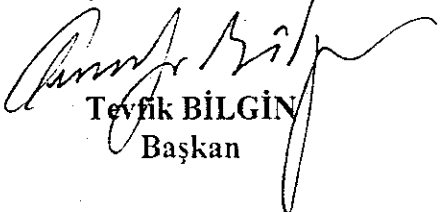
4) Konut ve taşıt kredilerinde takibe dönüşme oranlarının (sırasıyla %0,6 ve %3,6), artışa rağmen, tolere edilebilir seviyelerde seyrettiği ve sektördeki toplam kredilere ilişkin takibe dönüşüm oranından (%3,6) yüksek olmadığı görülmektedir. Bu bakımdan, gerek bankacılık sistemimiz gerekse hanehalkı açısından önemli bir sorun bulunmadığı düşünülmektedir. Zira, son yıllardaki artışa rağmen kişi başına düşen tüketici kredisi ve milli gelire oran olarak ülkemizde tüketici kredilerinin gelişmiş ülkelerin hala oldukça gerisinde bulunduğu görülmektedir. Örneğin, 2006 yılı itibarıyla Türkiye'de kişi başına düşen tüketici kredisi yaklaşık 360 euro iken bu rakamın Almanya'da 2.386 euro, İspanya'da 1.792 euro, Yunanistan'da 1.882 euro ve Portekiz'de 893 euro olduğu görülmektedir. Benzer şekilde, gelişmiş ülkelerde tüketici kredilerinin tutarı milli gelire yakın hatta milli geliri aşan tutarlarda iken ülkemizde %10'lar civarında seyretmektedir.

Öte yandan, son dönemde takibe dönüşme oranlarındaki artışın büyük ölçüde; kredi hacminin bir dönem hızlı artış göstermesi ve ardından istikrar kazanmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Kredi hacmi artış hızının yavaşlamasındaki temel faktörler arasında ise; faizlerdeki düşüşün hız kesmesi, ertelenmiş tüketim ihtiyaçlarının giderilmiş olması, bekleyişlerin özellikle uluslararası piyasalardan gelen sinyallerin etkisiyle eskisi kadar iyimser olmaması, bankaların bu koşullar altında kredi kullanırken daha ihtiyatlı davranmaları ve böylece tüm bu gelişmelere bağlı olarak talep ve arzın istikrar kazanması etkili olmuştur.

5) Ülkemizde bankacılık sektörüne yönelik düzenleme ve gözetim yaklaşımı, gelişmiş tüm ülkelerde de olduğu gibi, tasarruf sahiplerinin ve küçük yatırımcının korunmasına özel bir önem vermektedir. Bunun gerçekleştirilmesinin en önemli aracı da hiç kuşkusuz, yine piyasa disiplini ve serbest piyasa temelli olmak üzere, kötüye kullanmaları ve bilgi asimetrisini gidermeye yönelik ilke ve mekanizmalardır. Bu kapsamda şeffaflığa ilişkin düzenlemeler ilk sırada vurgulanmalıdır. Bunun dışında, kullandıkları konut ve taşıt kredileri nedeniyle ödeme zorluğuna düşen ve bankalar ile icralık duruma düşerek mallarına el konulan müşterilerin durumuna ilişkin olarak doğrudan herhangi bir müdahale ve düzenleme yapılması söz konusu bulunmamaktadır. Böyle bir yaklaşım, piyasadaki aktörlerin yapacakları işlemlerden dolayı karşı karşıya oldukları riskleri bilerek hareket etmeleri şeklinde özetlenebilecek piyasa disiplini bozacak, geleceğe dönük olarak da ahlaki istismar etkisi yaratarak ölçsüz risk iştahına yol açacak ve piyasaların etkin işleyişini bozacaktır. Bu bakımdan, tüketici haklarının korunması için en iyi yolun hâlihazırda uluslararası en iyi uygulamalara paralel olan düzenleme ve gözetim yapısı çerçevesinde, başta tüketici birlik ve dernekleri, meslek kuruluşları ve finansal kuruluşlar olmak üzere ilgili tüm tarafların tüketici

bilincini geliştirmeye dönük programlara ağırlık vermesi olacaktır. Kamu kurumlarımızın da düzenleme ve gözetim işlevi aracılığıyla tüketicilerin mağduriyetini ve haksızlığa uğramasını önlemeye ve şeffaflığı artırmaya dönük çabalarının yanı sıra bu sürece gereken katkıyı sağlayacakları da şüphesizdir.

Bilgilerini arz ederim.

Tevfik BİLGİN
Bařkan

EK: 1

Devlet Düzenleme Başkanlığının Tezkeresi
Tarih: 16. 01. 2008
Say: 200

2002-2007 YILLARI KONUT VE TAŞIT KREDİLERİ TABLOSU

	KAMU BANKALARI			ÖZEL BANKALAR			TOPLAM		
	Tutar (Bin YTL)	Tutar (Bin USD)*	Müşteri Sayısı	Tutar (Bin YTL)	Tutar (Bin USD)	Müşteri Sayısı	Tutar (Bin YTL)	Tutar (Bin USD)	Müşteri Sayısı
2002*									
KONUT KREDİLERİ	63.645	38.629	--	306.223	240.485	--	459.868	279.114	--
TAŞIT KREDİLERİ	58.474	35.490	--	482.516	292.860	--	540.990	328.350	--
TAKİPTEKİ KONUT KREDİLERİ	1.114	676	--	9.898	6.008	--	11.012	6.684	--
TAKİPTEKİ TAŞIT KREDİLERİ	4.770	2.900	--	15.745	9.556	--	20.523	12.456	--
2003*									
KONUT KREDİLERİ	88.995	63.572	--	697.254	498.074	--	786.249	561.647	--
TAŞIT KREDİLERİ	228.644	163.329	--	1.548.148	1.105.899	--	1.776.792	1.269.228	--
TAKİPTEKİ KONUT KREDİLERİ	1.861	1.344	--	7.974	5.696	--	9.855	7.040	--
TAKİPTEKİ TAŞIT KREDİLERİ	4.157	2.969	--	13.932	9.952	--	18.089	12.922	--
2004*									
KONUT KREDİLERİ	614.364	457.559	44.470	2.016.771	1.502.027	67.719	2.631.135	1.959.585	112.116
TAŞIT KREDİLERİ	765.519	570.134	64.925	3.428.663	2.553.559	395.737	4.194.182	3.123.693	460.66
TAKİPTEKİ KONUT KREDİLERİ	7.050	5.251	397	7.366	5.486	426	14.416	10.737	82
TAKİPTEKİ TAŞIT KREDİLERİ	5.631	4.194	1.059	23.091	17.197	3.845	28.722	21.391	4.90
2005									
KONUT KREDİLERİ	2.416.663	1.792.378	81.795	10.620.378	7.876.866	231.336	13.037.041	9.669.243	313.15
TAŞIT KREDİLERİ	521.722	386.948	53.446	5.923.607	4.393.389	576.084	6.445.329	4.780.337	629.55
TAKİPTEKİ KONUT KREDİLERİ	5.252	3.895	268	13.421	9.954	653	18.673	13.049	92
TAKİPTEKİ TAŞIT KREDİLERİ	9.461	7.017	1.306	69.481	51.532	7.065	78.942	58.549	8.37
2006									
KONUT KREDİLERİ	5.499.055	3.893.412	146.583	17.878.089	12.657.950	348.822	23.377.144	16.551.362	495.40
TAŞIT KREDİLERİ	499.151	353.406	48.025	6.161.375	4.362.344	715.799	6.660.526	4.715.750	763.87
TAKİPTEKİ KONUT KREDİLERİ	8.236	5.831	358	47.894	33.910	1.702	56.130	39.741	2.06
TAKİPTEKİ TAŞIT KREDİLERİ	18.219	12.899	2.445	119.423	84.553	10.633	137.642	97.453	13.07
2007*									
KONUT KREDİLERİ	7.003.238	5.877.665	188.830	23.500.208	19.723.213	439.490	30.503.446	25.600.878	628.37
TAŞIT KREDİLERİ	386.086	324.034	44.311	5.552.428	4.660.032	788.048	5.938.514	4.984.065	812.31
TAKİPTEKİ KONUT KREDİLERİ	36.682	30.786	719	139.508	117.086	3.601	176.190	147.872	4.33
TAKİPTEKİ TAŞIT KREDİLERİ	19.133	16.058	2.534	202.721	170.139	16.204	221.854	186.197	18.77

* USD tutarları Türk Parası tutarların TCMB'nin yayınladığı Döviz Satış Kuru ile bölünmesi suretiyle hesaplanmıştır.

* "Takipteki krediler" bankacılık mevzuatında düzenlenen sürede geri ödemelerin yapılmadığı kredilerin ifade etmekle ve bu kredilerin konusu olan konut ve taşıtlar için kesin olarak icrai takibi yapıldığı anlamına gelmektedir.

* 2007 Ekim Ayı sonu itibarıyla elde edilen değerlerdir.

* 2002, 2003, 2004 yıllarına ait verilerde katılım bankalarına ait bilgiler yer almamaktadır.